

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoE/256/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114204345
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6114204345.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnému M. G., nar. XX.XX.XXXX., bytom R. XXX/X, XXX XX N. - P. D. C., podnikajúci pod obchodným menom M. G. s O. A. R. XXX/X, XXX XX N., L.: XXXXXXXX, štátny občan Slovenskej republiky, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava pod sp. zn. EX 2481/14 o vymoženie pohľadávky vo výške 341,01 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/596/2014-25 zo dňa 30. apríla 2014 v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/596/2014-25 zo dňa 30. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zamietol okresný súd žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn. EX 2481/14.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 01284/12 zo dňa 23.05.2012, ktorý rozhodcovský súd vydal na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.04.2011 uzavretej medzi oprávneným a povinným. Povinný je v zmluve označený ako fyzická osoba s uvedením mena, priezviska, bydliska, rodného čísla a čísla občianskeho preukazu a zároveň aj ako fyzická osoba podnikateľ (živnostník) uvedením obchodného mena, miesta podnikania, identifikačného čísla osoby a čísla v Živnostenskom registri, pod ktorým vykonáva podnikateľskú činnosť. V ten istý deň, ako bola medzi účastníkmi uzatvorená Zmluva o úvere, t.j. dňa 20.04.2011, oprávnený s povinným uzatvorili aj rozhodcovskú zmluvu. Nakoľko povinný neplnil riadne a včas svoje povinnosti zo Zmluvy o úvere a bol v omeškaní so splácaním úveru, oprávnený vyplnil dňa 14.01.2012 blankozmenku na sumu 1.521,01 Eur s dátumom začiatku úročenia dňa 06.12.2011 a táto bola predložená povinnému na zaplatenie dňa 19.01.2012. Nakoľko povinný svoj dlh neuhradil riadne a včas, podal oprávnený v zmysle Rozhodcovskej zmluvy na rozhodcovskom súde žalobu.

Nakoľko povinný neplnil riadne a včas svoje povinnosti zo Zmluvy o úvere a bol v omeškaní so splácaním úveru, oprávnený vyplnil dňa 24.10.2010 blankzmenku na sumu 775,27 Eur s dátumom začiatku úročenia dňa 04.09.2010 a táto bola predložená povinnému na zaplatenie dňa 29.10.2010. Súčasťou uvedenej zmluvy sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré v bode 15 upravili rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú medzi zmluvnými stranami budú riešené

pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom, pričom právo výberu bolo dané žalujúcej strane.

Súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je spotrebiteľskou zmluvou, čo vyplýva z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného a v konečnom dôsledku aj z obsahu zmluvy. Z uvedených dôvodov na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého predpisu sa zmluva uzavrela. Z predloženej zmluvy jednoznačne nevyplýva, či povinný uzavrel zmluvu o úvere ako fyzická osoba - nepodnikateľ alebo ako podnikateľ, a teda či pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konal alebo nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, ich súlad resp. rozpor so zákonom a dospel k záveru, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie nemožno vyhovieť.

Súd prvého stupňa bol toho právneho názoru, že povinný má vo vzťahu vzniknutého zo Zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa, nakoľko v prejednávanej veci nemal preukázané, že povinný ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, preto vzhľadom na všetky zákonné kritériá ako aj spôsob uzavretia a ďalšie podmienky, za ktorých bol povinnému poskytnutý úver, ako aj na formu, v ktorej sú zmluvné dojednania obsiahnuté, je možné považovať zmluvný vzťah medzi dodávateľom - oprávneným a spotrebiteľom - dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Povinný súdu ohľadom účelu úveru oznámil, že úver od oprávneného bol poskytnutý pre súkromné potreby.

Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/109/03 zo dňa 26.11.2003, podľa ktorého vykonávaním, resp. prevádzkovaním podnikateľskej činnosti podnikateľom treba rozumieť aktívnu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu zisku. Len samotné oprávnenie na výkon podnikateľskej, resp. živnostenskej činnosti nemožno ešte považovať za podnikanie, ale rozhodujúci je skutočný výkon podnikateľskej činnosti na podklade takéhoto oprávnenia. Pre záver o postavení povinného nestačí preto len samotná držba živnostenského oprávnenia. Aj podnikateľ je totiž oprávnený obstarávať si veci alebo služby pre osobnú potrebu, resp. pre inú než podnikateľskú činnosť, pričom tu potom nejde o vzťah obchodného charakteru a nie je dôvod, aby naň platila špeciálna obchodnoprávna úprava. Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07 vyplýva, že ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v prospech strany, ktorá zmluvu nenapísala. Ak sú teda v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil.

V prejednávanej veci bol text zmluvy o úvere vopred vyhotovený oprávneným a nie je možné z neho určiť, či povinný pri podpísaní zmluvy úvere vystupoval ako fyzická osoba - nepodnikateľ alebo ako podnikateľ. Preto v zmysle princípu vyjadreného v cit. rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky je označenie dlžníka v zmluve o úvere spravodlivé vykladať v prospech dlžníka - povinného, ktorý text tejto zmluvy nevyhotovil. Nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, pričom podľa názoru súdu bezpečným preukázaním nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru za účelom podnikania, ktorý nepreukazuje konkrétny účel a konkrétny súvis s podnikaním účastníka zmluvy, najmä pokiaľ samotný povinný skutočnosť, že by pri uzatváraní zmluvy vyjadril takúto vôľu, nepotvrdil. Z predloženej zmluvy o úvere nevyplýva účel poskytnutia peňažných prostriedkov a nevyplýva z nej ani to, aký má poskytnutý úver súvis s podnikaním dlžníka.

Okresný súd konštatoval, že a strane dodávateľa spočíva dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne. Návrh rozhodcovskej zmluvy je v danom prípade pripravený na predtlačenom formulári, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje. Spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah tejto zmluvy, nemohol vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo/9/2012). Súd má za to, že oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je nutná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine, ak nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia (uznesenie Krajského súdu v Prešove spis. zn. 6CoE 40/2013 zo dňa 09.04.2013).

Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. r) aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej zmluvy od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Praktickým dôsledkom rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej zmluvy neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis).

Skutočnosť, že v rozhodcovskej zmluve je uvedená aj alternatíva, umožňujúca riešenie sporov pred príslušným súdom, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Jednak totiž treba považovať možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nespĺnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom), predovšetkým však treba naďalej trvať na tom, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného takouto (z povahy veci) silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu (zmluvným partnerom spotrebiteľa). Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať) (uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE/109/2011 zo dňa 29.02.2012).

Súd v danom prípade nemal pochybnosť o tom, že predmetná rozhodcovská zmluva je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio).

Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi sa zakladá práve rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak súd v exekučnom konaní skúma platnosť rozhodcovskej zmluvy, zaoberá sa tým, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený, rovnako ako by to skúmal v

prípade iných exekučných titulov uvedených v § 41 Exekučného poriadku. Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (3MCdo/20/2008 zo dňa 22.04.2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.03.2012).

Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálным predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej zmluve, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky spis. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 01.11.2011.

Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, a preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote oprávnený odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvody podania odvolania uviedol § 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p..

V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa prekročil v prejednávanej veci rámec svojej preskúmačej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aplikoval na zistený skutkový stav aj § 45 ZoRK, s čím oprávnený nesúhlasil a mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis napriek tomu, že ustanovenie § 45 ods.1, ods. 2 ZoRK upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, pretože rozhodcovský rozsudok, a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu.

Ďalej tvrdil, že exekučný súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav aplikoval § 45 ods. 2 ZoRK

spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania o práva, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní, ako aj Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom § 45 ZoRK dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený mal za to, že súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská doložka/zmluva. Poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. ZoRK formou samostatného právneho úkonu na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného mal oprávnený za to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Sudca nemienil odvolaniu oprávneného vyhovieť, preto ho podľa § 374 ods. 4, veta prvá a druhá O.s.p. predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ustanovení § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v senáte bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že dňa 30.01.2014 bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým spísaná zápisnica obsahujúca návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Následne bola okresnému súdu dňa 26.02.2014 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V prejednávanej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 01284/12 zo dňa 23.05.2012. Podľa rozsudku rozhodcovského súdu bol odporca povinný zaplatiť oprávnenému sumu 1.521,01 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.521,01 Eur od 06.12.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.521,01 Eur od 19.01.2012 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 375,66 Eur, to všetko v mesačných splátkach vo výške 180,- Eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola Zmluva o úvere, ktorú oprávnený a povinný uzavreli dňa 20.04.2011. Účelom zmluvy o úvere bolo poskytnutie úveru vo výške 600,- Eur.

V bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvorili nedeliteľnú súčasť zmluvy o úvere si oprávnený ako veriteľ a povinný ako dlžník upravili riešenie sporov tak, že zmluvné strany prejavili vôľu využiť mimosúdne inštitúty riešenia sporov vznikajúcich z tejto zmluvy o úvere, a to ručiteľského vyhlásenia, dohody o vyplnení zmeniek a zmenky. Zmluvné strany sa dohodli, že pred rozhodnutím sporu v konaní pred rozhodcovským súdom môže ktorákoľvek zmluvná strana využiť mediáciu, pri ktorej zmluvné strany pomocou mediátora riešia spor, ktorý vznikol z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, dohody o vyplnení zmenky a zmenky vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie. Mediačná dohoda bola uzatvorená podľa zákona č. 420/2004 Z. z. tak, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia a dohody o vyplnení zmeniek a zmenky vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie môžu byť riešené Mediačným centrom registrovanom na Ministerstve spravodlivosti SR, zriadenom a vedenom spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka číslo: 3530/B.

Podľa článku II. ods. 1 a 2 Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi dňa 20.04.2011 sa všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 609300361 uzatvorenej dňa 20.04.2011 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

Podľa článku I. ods. 1 Rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovským súdom sa na účely tejto zmluvy rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. platného a účinného k 20.04.2011 (ďalej Občiansky zákonník) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka 1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 44 ods. 2 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie

exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V zmysle citovaného § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúmava exekučný titul aj ex offo. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúvania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 Zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné ju osobitne odôvodňovať. Ak sa okresný súd zaoberal otázkou, či v tomto konaní bola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, zo strany okresného súdu sa nejednalo o posudzovanie vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a jeho postup nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia.

Súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúmačnej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom Ústavný súd uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd SR v nadväznosti na uvedené poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

V ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá úprava neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Ide o podmienky, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Ustanovenie odseku 1 vyššie citovaného ustanovenia zakotvuje všeobecnú zásahu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zároveň však v druhej vete upravuje podmienky, za splnenia ktorých sa na zmluvné ustanovenia nehľadí ako na neprijateľné. Zákon č. 575/2009 Z. z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. marca 2010 zmenil znenie druhej vety tak, že rozšíril okruh zmluvných podmienok, ktoré nemožno považovať za neprijateľné. Okrem už predtým platného znenia, ktoré za neprijateľnú nepovažoval zmluvnú podmienku, ktorá bola dohodnutá individuálne, novela za neprijateľné nepovažovala ani zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa tak vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené. Nevzťahuje sa však na tie zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne. Pri takto dohodnutých zmluvných podmienkach sa nemožno dovolávať ich neprijateľnosti.

Odvolačný súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmluva o úvere uzavretá dňa 20.04.2011 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou, keďže z nej nevyplýva, že povinný je podnikateľským subjektom a že by povinný bol pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom (povinným) a dodávateľom (oprávneným) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky, keď skúmal rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

V prejednávanej veci rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na vydanie exekučného titulu od Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným dňa 20.04.2011. Zo samostatne uzavretej Rozhodcovskej zmluvy, ktorá nie je súčasťou Zmluvy o úvere je zrejmé, že ide o medzi zmluvnými stranami dohodnutý spôsob riešenia možných sporov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Skutočnosť, že spotrebiteľská zmluva, t.j. zmluva o úvere bola oprávneným vopred pripravená na predtlačnom tlačive, a teda spotrebiteľ ju nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť ešte nezakladá predpoklad, že tomu tak bolo aj pri uzatváraní Rozhodcovskej zmluvy. Táto bola uzatvorená medzi účastníkmi na osobitnom liste, a teda individuálne. Aj keď bola Rozhodcovská zmluva oprávneným ako veriteľom vopred pripravená pre dlžníka na samostatnom liste, do ktorého sa dopĺňajú požadované údaje, mal dlžník možnosť túto odmietnuť bez toho, aby zmaril uzavretie zmluvy o úvere.

Takto uzavretá Rozhodcovská zmluva nebráni spotrebiteľovi uplatniť svoje práva pred všeobecným súdom z dôvodu, že obsahuje alternatívne riešenie sporov, ktoré dostatočným spôsobom zabezpečuje spotrebiteľovi právo podať žalobu nielen na rozhodcovský, ale aj na všeobecný súd.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval Rozhodcovskú zmluvu, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul za individuálne dohodnutú, preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka o neprijateľných zmluvných podmienkach v spotrebiteľskej zmluve spôsobujúcich jej neplatnosť, a teda za platný právny úkon. To však nevyklučuje, že by rozhodcovská zmluva mohla byť neplatná aj z iných dôvodov.

Keďže právomoc rozhodcovského súdu nebola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, nie je oprávneným predložený exekučný titul nulitým právnym aktom, v dôsledku čoho odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd opätovne rozhodne o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.